

Lääkehoidon päivänä 22.3. huomio Parkinsonin tautia sairastavan lääkeykseen
Ajantasainen ja aikataulutettu lääkeyk Parkinsonin tautia sairastavan toimintakyvyn edellytys

Parkinsonin tautia sairastavia on Suomessa n. 14 000. Aivojen dopamiinin puute aiheuttaa Parkinsonin taudin oireina liikkeiden hidastumista, vapinaa, jäykkyyttä, tasapainovaikeuksia, masennusta, äänen ja ilmeikkyyden heikkenemistä.

Toiminta- ja liikuntakykyä ylläpitämiseen tautia sairastavat tarvitsevat säännöllisesti ja ajallaan lääkeyä, joka korvaa aivojen mustatumakkeen dopamiinituotannon puutetta.

Suurin edistysaskel Parkinsonin taudin hoidossa on tähän mennessä ollut aivoissa dopamiiniksi muuttuvan levodopan kehittäminen. Kun levodopan taudin oireita lievittävä vaikutus 1960-luvulla keksittiin, saattoi osa sairastuneista palata työelämään liikuntakykyä merkittävästi parantavan lääkeyksen ansiosta. Nykyään Parkinsonin taudin hoitoon on kehitetty muitakin dopamiinin tavoin vaikuttavia lääkeyä.

Sairauden alkuvaiheessa lääkeyk lievittää oireita hyvin tehokkaasti, mutta taudin edetessä lääkeyvaikutus heikkenee. Pitkälle edenneessä taudissa sairastunut voi joutua ottamaan lääkeyänsä jopa parin tunnin välein ja pahimmillaan menettää ilman lääkeystä liikunta-, toiminta- ja puhekykyä kokonaan ennen uutta lääkeyvaikutusta. Yksilöllinen ja tarkasti ajoitettu lääkeyk onkin tautia sairastavan toimintakyvyn tärkeä edellytys.

Vieläkään ei sairaalan vuodeosastoilla tai palvelukodeissa kuitenkaan tunneta riittävän hyvin parkinsonlääkeyksen yksityiskohtia ja tarkan ajoituksen merkitystä. Parkinsonin tautia sairastavan lääkeysaikataulu saattaa poiketa paljonkin sairaalan tai palvelukodin lääkeynantoajoista. Ongelmia on ilmennyt myös lääkeysaikataulun ja aterioinnin yhteen sovittamisessa: levodopan vaikutus voi heikentyä, jos lääkey otetaan proteiinipitoisen aterian yhteydessä.

Läkeyn imeytymistä huonontavaa proteiinin vaikutusta voi vähentää tai jopa välttää ottamalla lääkey tyhjään mahalaukuun 30–45 min. ennen ateriaa, pitkävaikutteinen (depottabletti) noin tunti ennen ruokailua. Proteiinipitoisen aterian voi ajoittaa iltaan, jos lääkeyksen aikataulutamisesta aterioiden väliin ei ole hyötyä.

Tärkeimmän lääkeystään koskevan tiedon potilas saa aina neurologiltaan. Lääketietoa saa myös apteekeista ja sitä löytyy lääkeyn pakkauselosteesta, Lääkeyalan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean sivuilta osoitteesta <http://www.fimea.fi> sekä Parkinson-liitos potilasoppaista osoitteesta <https://www.parkinson.fi/oppaat>.

On tärkeää, että sairastavat omaisineen kertovat sekä sairaalassa että palvelukodissa parkinsonpotilaan lääkeyksen yksityiskohdista hyvän lääkeyhoidon toteutumiseksi. Parkinson-liitto on tehnyt Parkinsonin tautia sairastavan lääkeyksen merkityksestä pienen infokortin, jonka voi antaa hoitohenkilökunnalle sairaalassa tai palvelukodissa. Kortin voi tulostaa Parkinson-liiton sivuilta (<https://www.parkinson.fi/oppaat>) ja niitä saa liiton paikallisyhdistyksistä eri puolilta Suomea. Parkinsonin tautia sairastavan lääkeyhoidosta kertova video löytyy osoitteesta <http://www.laakehoidonpaiva.fi/-/parkinsonin-taudin-laakehoito>.

Lisätietoa:

Parkinson-liiton toiminnanjohtaja Hanna Mattila p. 040 512 2352
ja viestintävastaava Arja Pasila 0400 744401